

Українська мова-23 група

Дата – 26.10.2020. Викладач. Біров О.І.

Тема уроку. Написання есе «Улюблений вид дозвілля».

Пояснення навчального матеріалу

Мета: навчити учнів самостійно добирати і систематизувати матеріал відповідно до теми та основної думки висловлення, будувати логічно правильне і композиційно завершене висловлення; формувати вміння й навички вільного використання засобів мови в будь-яких життєвих ситуаціях; розвивати критичне мислення; збагачувати словниковий запас підлітків; розвивати творчі здібності; сприяти осмисленню цінностей життя людини, його наповненості й сенсу.

I. Формування практичних умінь написання есе.

З'ясування особливостей есе як виду роботи.

Есе — невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання, не претендує на вичерпне й визначальне трактування теми.

Визначальними рисами есе є незначний обсяг, конкретна тема, дана в підкреслено вільному, суб'єктивному її тлумаченні, вільна композиція. Як правило, есе виражає нове, суб'єктивне слово про щось. Стель есе відрізняється образністю, афористичністю, використанням нових поетичних образів, свідомою настановою на розмовну інтонацію й лексику. Для есе характерне використання численних засобів художньої виразності: метафор, алегоричних образів, символів, порівнянь.

На першому плані есе — особа автора, його думки, відчуття, ставлення до світу. Це головна установка твору.

Спільні й відмінні ознаки твору-роздуму й есе.

За змістом і формою есе співвідноситься із твором-роздумом, однак перед його автором стоїть складніше завдання: спонукати читачів до роздумів, завдяки переконливості та яскравості викладу викликати в них емоційний відгук на прочитане. Есе, як і будь-який вид твору, вимагає творчого осмислення теми, але найважливіше в ньому — авторська позиція, особисте бачення проблемної ситуації та способів її вирішення, засноване на знанні матеріалу і власному інтелектуальному досвіді. В есе необхідно чітко визначення проблеми, у трактуванні якої принципово важлива авторська аргументація з елементами самостійного аналізу.

Есе

- Есе — художньо-публіцистичний жанр або вид творчої роботи з довільною композиційною побудовою. Дозволяє використовувати в побудові фраз різні прийоми, що підсилюють вплив на читацьке сприйняття: інверсію, антитезу, асоціативні ряди, метафоричні узагальнення, іронію та інші види іносказання. Заключна частина есе не завжди містить висновок.
- В есе відбивається суб'єктивна авторська позиція щодо порушеної в темі проблеми. В есе доречно вживання припущень, риторичних питань, фразеологізмів. Вони надають мові експресивності й стилістичної виразності.
- Формі есе властиво міркування з елементами аналізу.

Мета есе — спонукання читачів до роздумів.

Твір-роздум

- Твір-роздум — творча робота на задану тему, що має чітку структуру з обов'язковим вступом, змістовною частиною і висновком.
- У творі ця тема піддається об'єктивному аналізу.

* Форма твору залежить від його типу: оповідання, опису, міркування, порівняльної характеристики або аналізу художнього тексту.

Твір розвиває навички усного та писемного мовлення.

Опрацювання пам'ятки «Правила написання креативного есе».

ПАМ'ЯТКА

«Правила написання креативного есе»

1. Тільки позитивна мова (описувати краще те, що є, а не те, чого немає).
2. Слова-зв'язки (вони допомагають плавно переходити з однієї частини до іншої).
3. Різна структура речень. (Читати речення однакової структури нудно. Додайте кілька інверсій. Складіть речення різні завдовжки.)
4. Зрозумілі слова. (Розумійте значення слів, які ви вживаєте в есе. Ви пишете, щоби вразити змістом, а не словниковим запасом. Вишуканість гарна, але в міру.)
5. Різні слова (Використовуйте синоніми.)
6. Лаконічність.
7. Кожне слово важливе (без повторів; кожне речення має нести унікальний зміст).

Активна життєва позиція

Слово вчителя.

Дозвілля – час, вільний від роботи, занять, будь-якого діла. Так пояснює це поняття «короткий тлумачний словник української мови». Отже, роботу, заняття, справи – геть з вільного часу дозвілля. Чим же тоді заповнювати останнє? Грою? Нічого неробленням? Чи не занадто звужене змістом це тлумачення?

Нині вчені нараховують близько 500 різних форм і видів дозвілля. Тут і участь у художній самодіяльності, в роботі клубів і гуртків за інтересами, заняття спортом, праця в саду і городі, конструювання, рукоділля, відвідання театрів, кіноконцертних залів, бібліотек, парків, музеїв, подорожі, походи, рибальство і багато-багато інших форм і видів.

Дозвілля – це дійсно вільний час, змістом якого є раціоналізація людських захоплень, тобто певна діяльність людини. Бездіяльне дозвілля – не дозвілля, а відпочинок, під яким розуміють стан спокою або від діяльності, що забезпечує заняття втомі і відтворення працездатності організму.

Кожен проводить свій час по різному. Як саме – зараз з'ясуємо.

1. Деякі учні після навчання гуляють: хлопці збираються з друзями й грають у футбол або катаються на велосипедах або на чому-небудь ще; дівчатка в основному ходять по магазинах або гуляють. Ось тільки користі від цього – ніякої. Звичайно, добре проводити час на свіжому повітрі, але тільки якщо більше нічого робити.

2. Інші витрачають цей час удома: дивляться телевізор, безцільно валяються на дивані, грають в комп'ютер, «сидять» в інтернеті, базикають по телефону, читають газети/журнали, сучасну літературу – те, що ніяк не стосується навчальних предметів, що називається «просто чуманіють». До речі, деякі допомагають батькам по дому, за що їх можна тільки похвалити.

3. Найсерйозніші учні ходять на додаткові заняття – платні або безкоштовні по тих предметах, які вони збираються здавати для вступу у вищі навчальні заклади; читають додаткову літературу, тим самим збагачують свій світогляд. Ну що сказати? – правильно поступають, турбуються про своє майбутнє.

4. Спортивні - відвідують різні спортивні тренування.

5. Є ще й такі, наприклад я, які у вільний час підробляють для ліпшого достатку родини. Крім того, робота для підробітку, дуже добре орієнтує на подальший вибір професії.

А до якої категорії відноситись ви? Чи досить раціонально ви використовуєте свій вільний час? Чи дозвільте ваші заняття у вільний час вам самореалізовуватись, самоудосконалюватись, і досягати нового життєвого рівня?

Бесіда з учнями.

А тепер давайте спробуємо визначитись, чи зрозуміли ви, що таке дозвілля, і чи зміните ви свої види і форми відпочинку, проведення дозвілля після сьогоднішньої нашої з вами розмови?

Спочатку я попрошу дати відповіді на запитання:

1. Чим ти любиш займатися у вільний час?
 2. Як проводить дозвілля ваша сім'я?
 3. Якому виду відпочинку ви надасте перевагу?
 4. До якого часу вам дозволяють рідні перебувати на вулиці у вечірній час?
- (Учні дають відповіді на кожне запитання. Підводять підсумки відповідей, визначають найбільш типове проведення часу учнями чи їх сім'ями).

Домашнє завдання та інструктаж до його виконання.

Скласти есе «Улюблений вид дозвілля».